

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ • ΤΜΗΜΑΤΑ ΔΙΕΤΟΥΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΟΝΟΜΑ:

Βαθμός

ΗΜ/ΝΙΑ: 5 / 01 / 2024

ΤΜΗΜΑ:

%

ΚΕΙΜΕΝΑ

- I. Cato attulit quodam die in curiam ficum praecocem ex Carthagine ostendensque patribus «Interrogo vos» inquit «quando hanc ficum decerptam esse putetis **ex arbore**». Cum omnes recentem esse dixissent, «Atqui ante tertium diem» inquit «scitote decerptam esse Carthagine. Tam prope a muris habemus hostem! Itaque cavete periculum, tutamini patriam. Opibus urbis nolite confidere. Fiduciam, quae nimia vobis est, deponite. Neminem credideritis patriae consulturum esse, nisi vos ipsi patriae consulueritis. Mementote rem publicam in extremo discrimine quondam fuisse!» Statimque sumptum est Punicum bellum tertium, quo Carthago deleta est.
- II. Hic vero, **iudices**, et fuit in Asia et viro fortissimo patri suo, magno adiumento in periculis, solacio in laboribus, gratulationi in victoria fuit. Et si habet Asia suspicionem quandam luxuriae, Murenam laudare debemus, quod Asiam vidit sed in Asia continenter vixit. Quam ob rem accusatores non Asiae nomen Murenae obiecerunt, ex qua laus **familiae**, memoria generi, honos et gloria nomini constituta est, sed aliquod flagitium ac dedecus aut in Asia susceptum aut ex Asia deportatum. Meruisse vero stipendia in eo bello virtutis fuit; patre imperatore libentissime meruisse pietatis fuit; finem stipendiorum patris victoriam ac triumphum fuisse felicitatis fuit.
- III. Pleni omnes sunt libri, plenae sapientium voces, plena exemplorum vetustas; quae iacerent in tenebris omnia, nisi litterarum lumen accederet. Quam multas imagines fortissimorum virorum - non solum ad intuendum, verum etiam ad imitandum - scriptores et Graeci et Latini nobis reliquerunt! Quas ego, cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam, semper mihi proponebam. Colendo et cogitando homines excellentes animum et mentem meam conformabam. Sic enim - laudem et honestatem solum expetendo, omnes cruciatus corporis et omnia pericula mortis parvi esse ducendo - me pro salute vestra in tot ac tantas dimicationes **obicere** potui.
- IV. Sapientem nec paupertas nec dolor prohibet, nec eae res, quae imperitos avertunt et praecipites agunt. Tu illum premi putas malis? Utitur! Non ex ebore tantum Phidias sciebat

facere simulacra; ex aere quoque faciebat. Si marmor illi obtulisses, si viliores materiam, fecisset tale, quale ex illa fieri optimum posset. Eodem modo sapiens virtutem, si licebit, in divitiis explicabit, si minus, in paupertate; si poterit, in patria, si minus, in exilio; si poterit, imperator, si minus, miles; si poterit, integer, si minus, debilis. Quamcumque fortunam acceperit, aliquid ex illa memorabile efficiet.

- V. Sulla, occupata urbe, senatum armatus coegerat ut C. Marius quam celerrime hostis iudicaretur. Cuius voluntati nemo obviam ire audebat; solus Quintus Mucius Scaevola augur de hac re **interrogatus** sententiam dicere noluit. Quin etiam cum Sulla minitans ei instaret, dixit is Sullae: «Licet mihi ostendas agmina militum, quibus curiam circumsedisti; licet mortem miniteris, numquam tamen ego hostem iudicabo Marium. Etsi senex et corpore infirmo sum, semper tamen meminero urbem Romam et Italiam a Mario conservatam esse.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση των υπογραμμισμένων αποσπασμάτων.

Μονάδες 20

B2. i. Να επιλέξετε την ορθή απάντηση:

α. Ο.....(Κόιντος Οράτιος Φλάκκος/Πόπλιος Βεργίλιος Μάρων) είναι αναμφίβολα ο «εθνικός ποιητής» των Ρωμαίων.

β. Ο Αύγουστος και ο(Μαικήνας/Οράτιος) υποστηρίζουν οικονομικά και συσπειρώνουν σε λογοτεχνικούς κύκλους κορυφαία ταλέντα («πατρωνεία»).

γ. Ο(Κορνήλιος Νέπωσ/Βάρρων) φίλος του Κικέρωνα και του Κατούλλου, εγκαινιάζει στη Ρώμη την ιστορική βιογραφία.

δ. Ο Μάρκος Τύλλιος Κικέρων (106-44 π.Χ.), υπήρξε χωρίς άλλο πρώτα-πρώτα ένας από τους μεγαλύτερους (ρήτορες/ιστοριογράφους) της αρχαιότητας.

(μονάδες 4)

B2. ii. Ποια είναι η σχέση των ρωμαίων λογοτεχνών με τα ελληνικά πρότυπα;

(μονάδες 6)

Μονάδες 10

B3. Να εντοπίσετε στα παραπάνω λατινικά κείμενα έναν ετυμολογικά συγγενή τύπο με καθεμία από τις ακόλουθες ελληνικές λέξεις:

- i. **ανάμνηση** (απόσπασμα I)

- ii. **μοίρα** (απόσπασμα II)
- iii. **λειψυδρία** (απόσπασμα III)
- iv. **πειρασμός** (απόσπασμα IV)
- v. **άξονας** (απόσπασμα V)

Μονάδες 10

Γ1. α. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις λέξεις:

- **ficum**: τη γενική πτώση του πληθυντικού αριθμού
- **arbore**: τη δοτική πτώση του ενικού αριθμού
- **praecocem**: την ονομαστική πτώση του πληθυντικού αριθμού στο ουδέτερο γένος
- **fortissimo**: την ονομαστική πτώση του ενικού αριθμού στο θηλυκό γένος του συγκριτικού βαθμού
- **quandam**: την ονομαστική πτώση του ενικού αριθμού στο ουδέτερο γένος
- **stipendiorum**: τη γενική πτώση του ενικού αριθμού
- **Phidias**: την αιτιατική πτώση του ενικού αριθμού
- **virtutem**: τη γενική πτώση στον ίδιο αριθμό
- **infirmo**: την αιτιατική πτώση του πληθυντικού αριθμού στο ίδιο γένος
- **senex**: τη γενική πτώση του πληθυντικού αριθμού.

Μονάδες 10

β. **Cato attulit... putetis ex arbore.**: Να εντοπίσετε ένα ετερόσημο ουσιαστικό που υπάρχει στο απόσπασμα, να το επισημάνετε (μονάδα 1) και στη συνέχεια να γράψετε τις σημασίες του (μονάδες 4).

Μονάδες 5

Γ2. α. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους ρηματικούς τύπους που ζητούνται. (Για τους περιφραστικούς τύπους, όπου δεν ζητείται γένος, να διατηρηθεί το γένος του τύπου του κειμένου).

- **attulit**: τον αντίστοιχο τύπο στον ενεστώτα
- **decerptam esse**: το απαρέμφατο του συντελεσμένου μέλλοντα
- **putetis**: το α' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του μέλλοντα
- **constituta est**: το γ' ενικό πρόσωπο της οριστικής του μέλλοντα
- **meruisse**: τον αντίστοιχο τύπο στον ενεστώτα
- **reliquerunt**: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του μέλλοντα
- **ostendas**: το β' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του παρακειμένου
- **ire**: τη μετοχή του ενεστώτα στο αρσενικό γένος [γενική ενικού]

- **iudicabo:** το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του συντελεσμένου μέλλοντα
- **dicere:** το β' πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα.

Μονάδες 10

β. Cuius voluntati... noluit. Να εντοπίσετε ένα ημιαποθετικό ρήμα που υπάρχει στο απόσπασμα, να το καταγράψετε (μονάδες 2) και στη συνέχεια να σχηματίσετε τους αρχικούς χρόνους του (μονάδες 3).

Μονάδες 5

Δ1. nisi litterarum lumen accederet: Να χαρακτηρίσετε την πρόταση συντακτικώς (μονάδες 4) και στη συνέχεια να τη μετασχηματίσετε σε μετοχικό σύνολο (μονάδες 2).

Μονάδες 6

Δ2. si licebit: Να γράψετε την απόδοση που αντιστοιχεί στην παραπάνω υπόθεση και να επισημάνετε τι δηλώνει ο υποθετικός λόγος που σχηματίζεται.

Μονάδες 3

Δ3. Colendo et cogitando homines excellentes: Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τους υπογραμμισμένους τύπους (μονάδα 1) και στη συνέχεια να μετασχηματίσετε το παραπάνω απόσπασμα σε συντακτικά ισοδύναμη φράση, αιτιολογώντας την απάντησή σας (μονάδα 1)

Μονάδες 2

Δ4. numquam tamen ego hostem iudicabo Marium: Να μετατρέψετε τη σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 3

Δ5. Neminem credideritis patriae consulturum esse: Να δηλώσετε την απαγόρευση με έναν διαφορετικό τρόπο.

Μονάδες 4

Δ6. Cum omnes recentem esse dixissent: Να κάνετε όλες τις αναγκαίες αλλαγές, έτσι ώστε η πρόταση να έχει μόνο χρονική σημασία.

Μονάδες 2

Δ7. ex qua laus familiae, memoria generi, honos et gloria nomini constituta est: Να χαρακτηρίσετε συντακτικά την παραπάνω δευτερεύουσα πρόταση.

Μονάδες 4

Δ8. Να αναγνωρίσετε συντακτικώς τις έντονα **σημειωμένες** λέξεις/φράσεις των κειμένων.

- **ex arbore**
- **iudices**
- **familiae**
- **obicere**
- **interrogates**
- **corpore**

Μονάδες **6**